

Székelyek a világháboruban

Irta:
Horváth Lajos
közlegény.

Szerző sajátja.

Autogrammjával ellátva, számozott példányokban
kiadja a szerző Székelyudvarhelyen.

1915

Betegh Pál villammotoros könyvnyomtató-
és könyvkötő-intézetéből Székelyudvarhelyt.

TARTALOM

**Esdeklés az Istenhez.
A 82-es bakák harci éneke.
Búcsuzó.
A fecskék és a katonák.
Székelyek csatadala.
A fehér cár tragédiája.
Bajtársaimhoz a harctérre.
Salamon a kapitány.
Vigasztalás.
Drága kicsi Uram!
Mi kell édes fiam?
Bölcsődal.
Miért zavar?
Lósorozás.
Halottak estéje a kaszárnyában.
Pénzt a haza oltárára!
A magyar király.
Király himnusz.
Vilmos császár.
Magyar-német testvériség!
Asszonyomhoz.
A kicsi Bubához.
Világháboru a világbékéért.
Hindenburg.
A gyalázatos japánok.
Éljen Törökország!**

Esdeklés az Istenhez.

Az estharang csöndes, csengő-bongó hangja
Tegnap boldog hittel tölté lelkünk el, -
Munkában megfáradt, összetört testünknek:
Üditő pihenőt ígért az éjjel.
...Vad szél kerekedett, háború orkánja
Durván megzörgeté házunk ablakát:
- Föl székelj! föl magyar! - rivalg mindenfelé, -
Rád tört az ellenség!, véd meg a hazát!

Máskor a ragyogó hajnalra ébredtünk,
Most sötét fellegek a fejünk felett..
- Végtelen hatalmú, jóságos nagy Isten
Mi lesz, ha Te elhagysz, mi lesz Nélküled?
Elfordult a földről fényes tekinteted
S a sötétség napja jött az égre fel..
- Nagy Isten ne hagyd el hűséges nemzedet,
Ne hagyd el, légy vele magyar népeddel!

Ezer esztendőnek vészarádata közt
Két kis sziget volt csak a magyar s székelj -
És a vész milljószor átcaphatott rajta:
Mindenkor ott voltál védő kezeddél.
Hirdeti az ellen sátáni szózata,
Hogy a magyar elvész, hogy el a székelj...
...Te, ki el nem hagytál ezeréves úton:
Mikor erős vagyunk, akkor hagynál el?!

Nem!... Nem!... Nagy Istenünk! Hitünk rendületlen!
E nép sohse gyilkolt és a förtelem
A lelkéhez nem fért,... soha meg nem termett
Szép Magyarországon - és ma sem terem!
...Látjuk, látjuk arcod túl a vészfelhőkön,
Látjuk fényes kezéd áldását hintve...
...Hallik is a szózat: - Küzdjete, bizzatok!
Minden igaz ügynek igaz Istene, -
Gyilkos, véres kezű népet soh' se pártolt...
Vitéz székelj!, magyar!: bátran,... előre!

A 82-es bakák harci éneke.

„Göndör hajam nem hagyom levágni” dallamára.

Masiroz a 82-es ezred,
Abban megy az egész székelj nemzet,
Dicsőségért mennek a harctérre,
Fényt hozni a székelj-magyar névre.

Ősz királyunk, béke nagy embere!
Te szólítál harci fürgetegbe.
Elmegyünk mi életre-halálra,
Ősz királyunk harci táborába.

A székelyek régi nagy hűséggel,
A királyért meghalnak, hogyha kell
Mert azt immár ország-világ tudja
Hogy a székely király katonája.

Vilmos császár derék, ügyes ember,
A székelynek csak ilyen ember kell;
Ne félj Vilmos, megvédünk mi Téged,
Szétvágjuk a muszkát, mint a retket.

Bárdolatlan, buta muszka-népség,
Szép országunk határát ellepték!
Jussatok csak puskánk elejébe,
Megtanítunk mi majd becsületre...

És ti bombavető, kutya szerbek!
Kondult az utolsó óra nektek...
Országotok izzé-porrá törjük,
S Ferenc József lábaihoz tesszük.

Elmegyünk mi idegen országba,
Dicsőséget hozni a magyarra.
Esti szellő! Vidd el majd a hirünk,
Hogy mi soha, senkitől se féltünk!

Mit nekünk az, ha az ágyu bömböl,
Golyó sivít és a kard csörömpöl...
A halállal bátran szembe nézünk,
Igy reméljük, hogy majd haza térünk.

Soha se volt mi közöttünk gyáva,
Megesküszünk az Isten fiára;
Mert ha köztünk lett volna egy gyáva,
Szuronyunkba bele húztuk volna.

Isten veled édes szülő hazám,
Most érzem, hogy szeretlek igazán;
Vissza-jövünk, ha az Isten segít,
Ha szétvertünk hazánk ellenségét.

Isten veled édes feleségem,
Otthon maradt szép kicsi/sok apró gyermekem.
Felmegyünk, ha kell a magas égre,
S mennyországot hozunk le a földre.

Törüljétek le a könnyeteket,
Hogy elmegyünk soh'se könnyeztetek
Ott él a szent hit sziveinkben,
Visszahoz majd a jóságos Isten!...

Búcsuzó.

- **Hallgató magyar.** -

„Nagy Bercsényi Miklós, sirdogál magába” dallamára.

Székely bércek alján,
Tábortüzek égnek,
Tábortüzek mellett
Ülnek a legények.
Szép fekete szemük
Meg-megvillan rája,
Amikor megharsan
Az a régi nóta:..
...Süvölt a szél
Kézsmárk felett,
Szegény hazám
Isten veled!

Gyöngé violáról
Ne beszéljen senki...!
A violák álmát
Nem illik zavarni...
...Legyenek boldogok,
S ha Isten akarja,...
Ölelje meg őket
Másnak gyöngé karja:
...Süvölt a szél
Kézsmárk felett,
Szegény hazám
Isten veled!

Most a szívem vérzik,
Hogy tőletek válok,
Gyöngé szép violák,
Ifjuság, álmok...
Temessétek el csak
A multnak emlékit,
És a csatazajban
Ne zavarjunk senkit:
... Süvölt a szél
Kézsmárk felett,
Szegény hazám
Isten veled!

Ne zavarjátok meg
Az én bus szívemet,
Engedjétek meg, hogy
Értetek könnyezzek:
Értetek búsuljak
Gyöngé szép virágok,
Hervadó violák...
Ifjuság, álmok...

...Süvölt a szél
Kézsmárk felett,
Szegény hazám
Isten veled!

A fecskék és a katonák.

Nyár elmulásának, őszi hervadásnak
Megrebbent a szárnya;
Hüvös szellő pördül, messzi-messzi földről
Szárnyai nyomába.
Tegnap még tündöklött fényes ragyogása
A pompázó nyárnak,...
Völgyön, hegyoldalon ma már az elmulás
Szellemei járnak.

Csicsergő fecskehad röpködő csapata,
Útra készülődik,
A mit úgy szeretett, amit úgy imádott
Itthagya a fészket;
...Hosszú sorba ülnek, szárnyat bontogatva
A telegráf drótra,
S vidám indulóval nemsoká elmennek
Messzi, messzi útra. -

Immár föl is szállnak, immár ott is járnak
Távol messziségbe,
Onnan visszanéznek elhagyott fészkükre
S mély völgyek ölére
Lenn a völgyek ölén, folyóvizek mentén
Hosszú-hosszú sorban:
Szép magyar katonák, szép székel daliák
Masiroznak ottan.

- Hová, merre szálltok kedves vendégei
Szép tavasznak, nyárnak,
Talán meguntatok egyszerű kis fészket
A falusi háznak?!
Annak a kis háznak, amitől elválni
A szívünk úgy tépte,
Csacsogó porontyunk, drága feleségünk
Búcsuzódó képe...

- Elüz a hideg tél – szólanak a fecskék -
Déli hazába...
De mi visszatérünk, sóvárgó lélekkel
Onnan nemsokára;
- Hát ti hova mentek, hát ti mért hagytátok
Otthon a kis házat...?
...Búcsuzódó fecskék eképpen kérdik a
Vitéz katonákat.

- Senki az ő sorsát bárhogya is akarja -
El nem kerülheti...
Ne akarjátok hát vitéz katonák a
Sorsot elkerülni...
Hisz magyar hazánknak sok az ellensége
Idegen országban,...
...Ezért nem lehattünk igazán boldogok
A falusi házban...

...Egymást jól megértik, - egymást elsíratják
Búcsuszóval szépen,
A fecskék eltűnnek suhanó szárnyakon
Messzi-messzi délen...
A magyar vitézek, a székely katonák
Észak felé térnek,
S bátran neki vágnak rút északi szélnek,
Vad, kegyetlen télnak...

...De a mikor nálunk, csendes kis hajlékban
A karácsonyfára,
A jó Édes Anya kicsi gyermekének
A gyertyát meggyújtja,
Mikor ott lenn délen, a csicsergő fecskék
Indulásra készek:
A magyar daliák, a székely legények
A karácsonyfához...
Mind, mind visszatérnek!

Székelyek csatadala.

Előre, előre hős székelyek,
Senkitől meg ne rettenjete!
Ellenség annyi van, mint falevél,
Amit előttünk kerget a szél;
No-de föl fiuk, annál jobb, ha
Van bőven miben daskálnia
Attila apánk hős fiának:
A vitéz székely katonának!
- Nemes vér az ereinkben,
Ilyen ma nem foly senkiben sem!
Ezt hagyta ránk utódira:
Attila, az Isten ostora!

Attila soh' se félt senkitől se,
Hát a székely nép mitől félne?
Hadak-Istene, ki fölöttünk van,
Még Ő is biztat, hogy bátrabban.
Nosza föl fiuk mossuk meg hát
Azt a tengernyi-tenger muszkát,
Úgy meg, hogy legyen büszke reánk
Az égben: Attila hős apánk!

- Nemes vér az ereinkben,
Ilyen ma nem foly senkiben sem!
Ezt hagyta ránk utódira:
Attila, az Isten ostora!

A fehér cár tragédiája.

Kifut a lakáj a cári palotából
S elkezd ordítani torka szakadtából:
- Fűtsd be a gőzmozdonyt, gőzmozdony fűtője
Előre emberek, fűtsétek vörösre.
Kéz és láb dolgozzon! Kelj fel masinista!
Rajtad kívül nincsen, aki igazítsa!
Fűtsd be a gőzmozdonyt! Előre! Előre!
Nem halljátok, kutyák!... Fűtsétek vörösre!

Hej! fölbolondul a környék lakájnépe
E rettentő hangra, e rettentő képre;
Hej! van lótás-futás a nagy palotába,
Az egyik erre fut, a másik meg arra.
Úgy üvölt a lakáj, mint egy veszett lélek,
A palotafalak megis-megremegnek,
Ráis-ráfelelnek: előre!... előre!...
Fűtsétek vörösre!... fűtsétek vörösre!...

Pétervárnak van egy régi, ócska tornya,
Abban van egy régi, ócska toronyóra!
Az a toronyóra ép az éjfél veri:
...Kettő... tizenkettő... Be rémes hallgatni.
Pétervárrott van egy hatalmas gőzmozdony,
Várja a parancsot, hogy mikor induljon;
Vörösre van fűtve, vérvörös a füstje,
Szortyog irtóztatón rettentő nagy üstje.

Hatalmas reflektor világít az orrán,
Rettentő kéménye úgy bög, mint az orkán,
Szellentyűin sikong a gőz sisteregve,
Mintha ezer ördög sülne-főne benne.
- Hová méssz gőzmozdony, hová visz az utad,
Hogy így befűtöttek, hogy így elkinoztak?!
- Mikor fog indulni, hová visz az útja...?
Cárszkoje-Szelóba, Cárszkoje-Szelóba!

...Az orosz hadtestek széjjel vannak verve,
Igazságos Isten keze széjjel verte.
Isten két keze volt a magyar s a német:
- Miklós!... ez a két kéz büntetett meg téged.
- Életedben mindig, mindig hazug voltál,
Az lesz a te neved: „**A hitvány fehér cár!**”
E néven kerülsz be a történelembe,
Minden századoknak leggazabb embere!

A békét hirdetted Hága városába
És csak azért mentél konferenciákra,
Királygyilkosokat amig parulázod:
Béke leple alatt csalhasd a világot!
Gyilkosoknak voltál te a pártfogója,
De a nagy Uristen végre megsokalta:
Mardos most, szaggat most a lelkiismeret,
Menj, ülj vonatodra, fuss tőle, - ha lehet!...

- Láttatok már vutkit? Ittatok belőle?
Miklósnak s népének ez volt az istene!
Nem csoda, ha aztán részeg koponyával
Összeszövetkeztek gyilkos banditákkal.
...Jön immár, jön immár az oroszok cárja,
Hozzák már, hozzák már külön vonatára.
Külön vonatának vérvörös a füstje,
Szortyog irtóztatón rettentő nagy üstje.

...Hozzák már, hozzák már, keze a földig ér,
Két lakáj cipeli s az arca oly fehér,
Mintha rabjaival ott dolgozott volna:
Fagyos Szibéria ólombányáiba.
...Elfütytyint a vonat, tova visz az útja
Cárszkoje-Szelóba, Cárszkoje-Szelóba;
Egyik palotából, másik palotába
Költözik, bujdosik az oroszok cárja...

- Ki az? - mikor minden jó lélek elpihen.
Ki az? kinek akkor szivnyugalma nincsen?
Hiszen a csöndesség az Istennek lelke,
Az a boldog, aki abban nyugtát lelte.
Carszkoje-szelói fényes palotába
Nem pihen, nem alszik az oroszok cárja,
Lelkében a rémek immár el se férnek,
Kijönnek és vele farkasszemet néznek.

Az egyik hozzá szól. - Cár, most én beszélek:
- Kötél a nyakadra! Huzzátok legények!
Még meg se fojthatják, megszólal a másik:
- Nézd az öregapád itt egy üstben mászik!
- Dobjátok utána, most vele ebédel!
...A szurok barátom, kitűnő eledel!
Vége az ebédnek. Az oroszok cárja
Rárogy: arannyal szótt, himes pamlagjára.

Alig hogy felmossák lakáj orvosai:
Szellemhad a csatát megint újra kezdi.
Hajánál fogva most felhőkig emelik,
Majd egy sötét kútnak mélyébe eresztik...
- Óh ne engedjétek!, óh ne engedjétek!...
Fölfal az a szörnyű zöldszemű szörnyeteg!...
Hah! mi van ott, abban a sötét sarokban!?
Láncával fejbe üt! -: Én egy rabod voltam!

- Te hitvány fehér cár, millióknak lelke,
A kik börtönökben vannak eltemetve,
Most mind eljött hozzád! Leszámolnak véled!
Ezt a leszámolást keresztül nem éled!
Nézd, hogy sorakoznak. Arcukra van írva,
Ártatlan szenvedés ezernyi sok kínja, -
Bilincsük széttépték s annak csörgésébe
A kancsuka hangja süvöltve rí bele.

- Hazug cár, fehér cár! zúg a néma légben,
Suhog a kancsuka: - Ezt értem! - Ezt értem!
Ezt a családomért! Ezt a kis fiamért!
Ezt meg halványarcú, szép feleségemért!
Pattogás, ropogás a nagy palotába -
És a cár összerogy holtra kancsukázva.
...Az a sok millió rémes boszút állott
Azon, ki milliót holtra kancsukázott.

...A rémek elültek s vad csatájuk helyén
Megjelent egy csodás, isteni tünemény,
Mint a mikor nyáron nagy zivatar után
Felvonja szép ivét a bájos szivárvány;
Misztikus lágy zene ömlik a terembe,
Mintha ezer apró csengő csilingelne:
S rózsaszínű fényár hatalmas ívében,
Mesés glóriában, két alak megjelen.

Az egyik ország dícső, nagy királya,
A másik más ország daliás császára;
Fennkölt nagy lélekkel kezét kézbe tesznek
S méltóságos csöndben a halotthoz mennek.
A jó öreg király, ki népének atyja:
A kisenvedettnek két szemét befogja...,
A daliás császár, akit népe imád:
A kinsenvedettnek letörli homlokát...

Szeretet vallása, a Krisztus vallása.
Irgalom, kegyelem az Ő tanítása.
Ezt a két nagy embert boszú nem vezérli:
„Igaz” kulturának: „igaz” harcosai.
Míg egyik kezükkel fenyíteni tudnak,
A másik kezükkel, áldást osztogatnak.
...Erre a krisztusi nemes irgalomra
A halottnak arca, mintha felderülne,
Mintha mosolyogna...

*

Irta ezt magába, rideg kaszárnyába,
Vigan heveredve szalma vánkosára,
Király Ő Felsége vitéz katonája,
Vitéz katonája, gyöngé poétája;
Az Úrnak nevében, amikor irtanak
Ezer esztendőre kerek kilenc százat,

Kerek kilencszázra, mikor irtak tizet
És a tizes után kétszer kettőt: négyet.

*

Ezek után pedig egyéb vágyam nincsen,
Dicső magyarokat, dicső németeket
Segélje az Isten!

Bajtársaimhoz a harctérre.

Rózsaszínű lapot hozott ma a posta
Távol csatatérről,
Könnyes lett a szemem, ahogyan olvastam
Lelkem érzésétől.
Megcsókoltam tizszer, megcsókoltam százszor
Mindenik betűjét,
Áldja meg az Isten, tartsa meg az Isten
Azokat, kik küldték.

Testvér Lengyelország közepéből küldték
A vitéz bajtársak,
Ők, kik az ellenség golyózáporának
Közepében állnak...
- Most, hogy rólam, fiuk, megemlékeztetek
A halálos vészben,
Hogy mindnyájatokat szivemből szeretlek:
Oh! azt csak most érzem.

Azt irtátok, fiuk, azt irtátok nekem,
Sokat emlegettek,
Sőt sirva fakadtam olvasva, hogy minden
Ember emlegetett:
- Oh! mivel érdeklém meg én ti tőletek
Ezt a kitüntetést,
S én az igénytelen, szerény ember, mivel
Legyek hálás ezért?

Nekem semmim sincsen, egyedül a szivem
S már az se az enyém:
Feleség és gyermek elvették azt - és mit
Adhat a közlegény?
Biztató szavakat: Ne féljete fiuk,
Visszajöttök még ti -
Kedves feleséghez, gyűgyögő gyermekhez
Bánat felejtani.

Hogy vagy édes Józsi, hogy vagy édes Jenő?
Hogy vagytok barátom?
Akkor leszek boldog, ha az arcotokat
Még egyszer meglátom.

Hát te édes Imre, ugy-e megnyomta a
Válladat a borju?
No, de nem aggódom, tudom, hogy elbírod
Vitéz, derék fiu.

Viszonyokhoz mérve, itthon jól megy minden,
Hát ne busuljatok,
Busulásra fiuk, a ti részetekekről
Egyáltalán nincs ok.
Feleségeitek is, ha elékaphatom,
Mindig így biztatom:
- Mérget iszok rá, hogy visszajőnek ők mind:
Drága jó Asszonyom.

- Bátor embereket a golyó kerüli
S ti mind bátrak vagytok,
Tudom a hazára, Felséges királyra
Dicsőséget hoztok.
Győzelmi mámorral, teljes egészségben
Visszajöttök még ti:
Kedves feleséghez, gyügyögő gyermekhez
Bánat felejteni.

...Leszállott az este, megkondult a harang
S hogy ez így lehessen,
A Mindenhatóhoz, imára kulcsolva
Kezem összeteszem:
- Áldd meg fegyverüket, véd meg életüket
Hatalmas Nagy Isten
Te! kiért minden van, de kinek hatalma
Nélkül semmi sincsen. -

- Áldd meg fegyverüket, véd az életüket,
Akik szent neveddel,
Gonosz orgyilkosok vad hordái ellen,
Nevedben mentek el.
Adjad, hogy győzelmi daluktól harsogjon
A világ négy tája,
S a hazai meleg, csendes, puha fészket
Mindenik meglássa. -

- Ne engedd jó Isten, hogy árván maradjon
Az a sok kis gyermek,
Aki most anyjával e meghitt órában
Imádva kér Téged,
Akik a mélységből esti harangszónál
Tehozzád kiáltnak:
- Áldd meg a fegyverét, véd meg az életét
Kicsi apukának!

Te jó vagy Istenem, imánk meghallgatod,
S nem lesz többé árva,
Szép Magyarországon sem kicsiny kunyhóba,
Sem nagy palotába...

Mert az árvák sorsa végtelen szomorú
Tudod Te azt Isten, -
És Te rajtad kívül, ki sorsuk felfogja
Senki,.. senki sincsen.

...Még szól az estharang, mintha temetnének
S a harangkongásba
Rémlik, mintha belevegyülne három kis
Árva zokogása;
Rémlik, mintha látnám Isten szent lelkébe
Hogyan tekint bele:
Három megtört szívű trónörökös árva
Könnyes tekintete...

Salamon a kapitány.

„Recece” dallamára.

Recece, délcegen ül a lován,
Recece: Salamon a kapitány;
Nem fél ő még az ördögtől se:
Recece: örömmel megy a tűzbe.

Mikor ő végig megyen az utcán,
Azon a világos pej paripán,
Utána néz valamennyi lány,
Recece: szép legény a kapitány.

Most hogy a lányok rákacsintanak
És neki forró csókot kínálnak,
Szalutál és odakiáltja:
Nem lehet/Kis babám mennem kell a csatába.

A szeme villámra villámot szór,
A lelke olyan mint a puskaapor,
Lángralobban: az istenfáját!
Felfaljuk elevenen a muszkát!

Olyan vitéz, akárcsak egy félisten,
Nemes szív dobog a kebelében;
Aki egyszer szívéhez fére:
Mindig vágy annak a közelébe.

Szereti valamennyi legényét
És ezért imádja a legénység:
- Ne félj, ne félj kapitány Urunk,
Melletted szuronyerdővel állunk!

Megvédjük mi a te életedet,
Mert tudjuk te is meg a miénket.
- Csak a mi holttesteinken át
Bánthatják Salamont a kapitányt!

Leányok mikor elmasirozunk,
Virággal hintsétek meg az utunk,
Hadd léptessen büszke szép lován
Örömmel Salamon a kapitány!

Recece, elmegyünk mi messzire,
Recece: dúló csaták tüzébe...
...Ne sirj, ne sirj udvarhelyi lány
Visszahoz Salamon a kapitány!

Vigasztalás.

Régi jó tanáromnak: Sándor Domokosnak.

Nagy, néma éjszaka borult a tájra
Lomha, ijesztő szárnyaival,
Csak a csillagok halavány sugára
Küzd ott a sötétlő árnyakkal.
Mint széles csatatér olyan az égbolt,
Harcfik jelképe a csillagok...
Ah! merengve kérjük, vajjon kié volt,
Ha egy-egy közülük lefutott.

Egy fényes, szép csillag volt ott az égen
Ezernyi-ezer csillag között,
Lelkeddel lested nem is olyan régen,
Amint ott ragyogva tündöklött.
És jött egy szomoru nyári éjszaka,
És a szép csillag már nem volt ott...
Hatalmas-nagy, fényes ívet rajzolva
A sötétlő égről, lefutott.

- Ah! merengve kérdém - kié lehetett
Az a csillag, amely lefutott?
...Nemsoká megjött rá a bús felelet,
Amint a „Székelyország”^{*} hozott:
- Farcádi Sándor Domokos kapitány
Boicán hős halált szenvedett...
Hűen bebizonyítva édes hazám!
Mi az igazi honszeretet!

- Te jó öreg ember, régi tanárom, -
Jajj! a sors szivedbe markola,
Tört szomorú szemed könnyezve látom:
- A fiad volt e hős katona!
Mily kegyetlen kézzel tépte meg lelked
A végzet bős, sujtoló keze:...

^{*} A „Székelyország” Csik, Háromszék, Marostorda, Tordaaranyos és Udvarhely vármegyék pártoktól független, székely érdekű ujságja: Székelyudvarhelyen.

Nem!... e fájdalmat te meg nem érdemled,
Ki úgy is oly sokat szenvedte!...

Nagy lelkek sajátja a mártíromság
Jutalma a Krisztus korona;
Nagy lelket és annak mártíromságát:
Az életed bőven ontotta.
Szép kék szemedből hányszor sugárzott a
Meg nem érdemelt szenvedés,...!
S te ősz fejed alázatra lehajtva,
A méltatlanságot viseléd.

- Te jó öreg ember, régi tanárom
Neked köszönöm a mit tudok,
Te voltál a ki felfogtad a sorsom,
A mikor mindenki elhagyott!
Te tanítottál meg betűvetésre,
A tudás magvát hintve belém,...
S imádni a fölséges művészetet:
A lelkem ihlettel illetvén.

Oh! engedd meg, hogy Tehozzád szállhasson
Vigasztalásom gyöngé szava:
Kit a jó Isten mindennel megáldjon,
Ami csak fájdalmad balzsama.
Oh! a *Reménység*, fényes sugarával
Sugározza be a lelkedet:
Hogy fiaddal, a vitéz katonával
Találkozol a felhők felett...

Oh! engedd meg, hogy jó fiad sirjához
Lelki szárnyon elrepülhessek
S imát rebegve az Isten trónjához
A Feltámadást jelképezve:
Göröngyös sirjára, hol madár dalol
Pár fehér virágszálat tegyek...
S a Halhatatlanság koszorújából: -
Egy örökzöld babérlevelet!

Drága kicsi Uram!

Amikor búcsuzott s puha fehér karját
Nyaka köré fonta,
Olyan volt a harcfi dobogó kebelén,
Mint egy hervadt rózsza;
Mikor lóra pattant s porfelhők elfődték
A messzi távolban, -
Egyre csak zokogta: Meghalok utánad -
Drága kicsi Uram!

...Szerbia hegyein meghalt a királynak
Egy hős katonája,
De mielőtt lelke az Istenhez szállna,
Betér egy kis házba...
...Percegő gyertyák közt, csipkés ravatalon
Halk zizegés támad:...
- Édes kicsi Uram, drága kicsi Uram...
Meghaltam utánad!

Mi kell édes fiam?

Hófehér kórágyn,
A mellén átlőve,
Ott feküdt a székely:
Hördülő mellével.

Elegáns, szép hölgy volt
Olyan, mint egy Isten,
Ki gondjába vette,
Itatta, etette.

Dalolt neki sokat,
Hozott friss virágot;
Sapkájába tűzte,
A gondját elűzte.

Mi mindent meg nem tett!
Mégis, mintha tőle:
Valamit még kérne
Égő tekintete.

- Mi kell édes fiam?
Kérdi szeretettel,
S lehajlik hozzája
Hófehér orcája.

Csekély a kívánság.
Halkan, mint a szellő
Estéli zenéje
Susogja feléje:

- Hogyha meghalok is
Adjon még reája, -
Adjon egy csókot is
Az Isten megáldja:
Drága szép Nagysága!

Bölcsődal.

Magyar baka fene gyerek,
Megírja ő a levelet;
Nem a fényes csillag mellett,
De az ágyú tüze mellett.

Nem rosszabb a székely baka,
Mert, ha úgy hozza a sorsa
S gránát tűztől ég a blúza:
Azzal gyujt a pipájára.

Hát még, mikor a táborba
Ráülnek egy orosz lóra,
Rá egy orosz tábornokra, -
Akkor jön még csak a java:

Magyar baka, székely baka,
Belerúg az oldalába,
Habár nincs is sarkantyúja:
- Cú! be lovam! - Szerbiába!

Miért zavar?

Valamikor ábrándos szerelem
Mámorító világában jártak;
Szerelmükben találták fel minden
Boldogságát, az egész világnak.

Akkor még az égen rózsafelhők
Usztak és a gondtalanság álma;
Jött egy vad szél, mindent romba döntött,
Szétfoszlott az álmok szép világa.

Régesrég elváltak. Egyik jobbra,
Másik balra ment el mindörökre, -
De az élet még tartott számukra
Egy gyilkot, hogy a szívükbe döfje.

Komor kép. Az öldöklő csatákból
Hazajött egy szétfaragott ember,
Egy utolsó ellenséggel harcol:
Halálharcát vivja az élettel.

Ott fekszik. Sebe mély: vége, ... vége!
Lehanyatlik véres párnájára;
Vöröskeresztes-hölgy ül mellette,
S némán mereng szenvedő arcára.

Találkoztak. Csönd van a szobában,
A nap is már nyugovóra szállott;
S tudja Isten, az alkonybiborban
A beteg: gyötrelmes álmot látott.

Hogy valaki homlokon csókolta,
Aki soha övé nem lehetett...,
Hogy valaki belefult a csókba,
Ajakán sirt, zokogott, kesergett.

- Hej! élet te nagy cirkuszdirektor!
Igy sohajt fel végső erejével...
Miért zavar -? ... Látogat a doktor.
Ketten sirnak. Meghalt a sebével.

Lószorozás.

Banjalukán, Boszniában
Lószorozás tartatik,
Tratra tra, tratra tra!
A lovakért, jó lovakért
Rengeteg pénz adatik,
Tratra tra, tratra tra!
Hozza ide minden ember,
Ha van neki szép lova...
Tratra tra, tratra tra!
Igy kívánja Ő felsége,
Igy kívánja a haza:
Hirdeti a trombita!

Banjaluka nagy piacán
Rengeteg sok ló van már,
Alig fér el a piacon,
Tele velük a határ;
- Na még többet! Na még többet!
Hirdeti a trombita, -
És egy szerb, - **de magyar polgár!** -
Egész ménest hajt oda.

- Lószorozó-biztos Uram!
Szól s leveszi kalapját:
Én is kívánom szolgálni
A drága magyar hazát.
Öreg vagyok, olyan öreg,
Éppen mint jó királyom,
Ezt a ménest, - mind jó lovak, -
Figyelmükbe ajánlom.

- Király apánk jó szívének
Köszönhetem a mim van,
Hosszú béke éveiben
Szerezgettem nyugodtan.
Azt hallom, hogy a háború
Irtózatot pénzt nyel el,..
Eljöttem hát én is ide:
Áldozatkész szívemmel.

- Most, hogy bajban van a haza,
Szükségben a királyom,
Ezt a ménest, - mind jó lovak, -
Neki ingyen ajánlom.
S ha elfogy a regimentje,
Beállok én huszárnak...,
Odaadom a lelkem is
A királynak s hazának!...
...Összenéznek a katonák,
Szemeikben könny csillan,
Megölelik a honpolgárt
Igaz szívvvel, boldogan.
- Ne félj hazánk! - így kiáltnak
S azt dobogja a szívük:
- Pokolbeli ördögöknek
Hadsergét is legyőzzük!

Halottak estéje a kaszárnnyában.

Négy kis gyertya van a földre téve,
Körülülük halvány katonák;
Csöndes lobogással a lángnyelvek
Árnyukat: a falon himbálják.
Oh! ilyen az élet, mint e gyertyák,
S mint a fény, mit a sors keze hánny, -
Kél a szél és eloltja a gyertyát:
Volt, - nincs. Minden oda: fény és árny.

Csönd van a szobában. Mélységes csönd
Szállotta meg most a lelkeket,
S mintha Isten érintette volna:
A sok marcona arc megremeg.
Tenyerükbe hajtják,... s elmerengve
Bámulnak a gyöngye fény felé:
Míg lelküket a képzelet szárnya
Valamerre, messzi elvivé.

Oda, - oda: távol temetőnek
Sirdombjai közé vitte el.
Hová egykor szeretteik hamvát
Rég eltemették a szívükkel.
Hol egykor mindenik szívszakadva
Állott meg a sirgödör fölött...
S míg a hantok dübörögve hulltak:
A szívük, lelkük összetört.

- Látom, látom én is a temetőt
Otthona nagy hegynek oldalán...
Ezernyi lángocska, amint fölcsap
Száz meg-száz virágos sirhalmán.

Fájó remegéssel jár a lelkem
Édes-Anyám sirhalmod fölött:
...Oh Anyám! Anyám! fiadnak szive
Az élet kinpadján, megtörött.

- Egykor hogy oktattál szépre, jóra; -
Hajh! de sehol se találtam azt.
Meghaltál, a szívemet elvitted...,
Elvitted belőle a tavaszt...
Azután a nyár meg elperzselte
Azt a néhány virágot is ott...
Anyám! Anyám! szomorú jó fiad
Immár nem él, már élőhalott.

...Megpercen a gyertya, felrezzennek
A szomorú arcu katonák,
Vadul himbálja a libegő fény
Szegényeknek néma árnyékát.
Az árnyak ott járnak fegyverek közt,
Mik a falról lógnak lefelé, -
Míg a bús fiukat képzeletük
Valahová megint elvivé...

Oda, - oda: távol csatatérre
Vitte el őket a képzelet,
Ahol annyi új sirhantot ástak,
Ahol nem gyújtottak mécseket.
Ahol most is ezer ágyú bömböl,
Míg itten a kis gyertyák égnek,
Ahol most is recsegnek, ropognak
Bősz hangjai a fegyvereknek.

Oh! ilyen az élet! Holnap talán,
Holnap talán ránk kerül a sor...,
Vajjon hol égetnek akkor gyertyát
Eszkendőre, nekünk, ilyenkor!?
...Csönd van a szobában. Mélységes csönd
Szállja meg a komor lelkeket,
S mintha Isten érintette volna:
A sok marcona arc megremeg.

S ha van közöttük ki életében
Talán soha se – imádkozott, -
Most azok a gyöngye fényű gyertyák:
Megtanítják a „Miatyánkot.”
Most a mikor az ég felé fordul
Félénken a kérő tekintet, -
Most a mikor mindenik susogja:...
- Oh! bocsásd meg a vétkeinket.

Pénzt a haza oltárára!

Sokféle az Isten adománya,
Mivel téged fölékesített
Ember!, midőn a kerek világon
Minden fölé úrrá helyezett!
Adománya: szellemnek s anyagnak
Mérhetetlen végtelensége...
Magyar! használd okosan e kincset,
Itt az idő a cselekvésre!

Világrengetők az órák, percek,
Amik mostan elkövetkeztek, -
Vegyétek hát elő az adományt,
Amit Isten adott: emberek!
Átkozott a neve, ki félre áll,
Mikor hazánk sorsáról van szó...
Ne legyen hát senki se közöttünk
Nyomorult lelkű, alávaló!

Szelleme kincsét odaadta már
A hadvezér, a tudós, költő, -
...Robogó hadinép köröskörül,
Tele vérükkel a harcmező...
Ércokádó ágyuk bömbölése
Hirdeti a tudós tudását...,
És a költő zengi, egyre zengi
Mámorító győzelem dalát...

Fiaink immár mind ott hullatják
Szívükből a pezsgő, piros vért, -
Izzó homlokukon fujja, - fujja
A metsző téli szél, a babért!...
Ezek odaadták a legdrágább
Kincset, amit Isten adhatott:
- Hát ti, hát ti mit adtok, mondjátok
Ti, akik itthon maradtatok?!

- Ti, akik pattogó kályha mellett
Nem érzitek: mi a szenvedés, -
Kiknek a Nagy-Isten jóvoltából,
Pénzettek a bankban heverész.
Int az idő ujja..., ne késsetek,
Terítve a haza oltára...
Nem alamizsnát kér, hanem **kölcsönt**
Ti tőletek a magyar haza!

- Alamizsnát koldusnak adjatok,
Mi nekünk alamizsna nem kell, -
Ujra mondom **kölcsönt** kér az állam:
Elő hát gazdagok, - pénzetekkel!
Alamizsna nem kell, mert a magyar
Nem volt koldus soha s nem is lesz...,

Amig csak szívében ősapái
Büszke, forró vére csörgedez!

- Pénzt hát, pénzt a haza oltárára
Magyar nép, ha van még Istened
És hited, hogy a hős magyar soha
Másnak szolganépe nem leend! -
Avagy vess számot az utókorral,
Melyben majd a késő unokák:
Történelembe írják be lelked
Dicsőségét..., vagy kárhozatát!

A magyar király.

Kinek szent nevéhez egy ezredév óta
Hozzánőtt a szíve a magyar nemzetnek,
Mint a hogy összenő a szív a lélekkel...,
Kinek parancsára milliók elmentek
Csatasorba állva, mindent elfeledve...,
Édes-anyát, hitvest, apró gyermeknépet...,
Kihez úgy tekint fel millióknak lelke,
Miként az apjára a bizodalmas gyermek.:
- Hódolva üdvözlünk, légy áldva, légy áldva
Dicsőséges-Király, Magyarok-Királya!

Ajkunk gyöngye. Nincs szó, amely kifejezze
Lelkünk érzelmeit, szívünk szeretetét,
Kiapadhatatlan forrásból mely buzog,
Mint hatalmas folyam kebleinkből: Feléd!
Nincs szó, nincs gondolat a nagy szeretethez,
A mi Te irántad a szíveinkben él...,
Nem is szóval mondjuk el e szeretetet,
Hiszen a kiontott vér, az szebben beszél:
...Milliók kitarják tiszta keblüket,
Vérüket áldozva szeretnek Tégedet!

Megtépi az idő a fák ágát, lombját...
Fölötted is majd egy évszázad suhant el, -
De Te, mint a szikla hófehér hajaddal
Rendületlenül állsz, dacolsz az idővel..!
Mint hatalmas oszlop zúgó tengerárban,
Ott állsz bátran, vigan Te legelső magyar!,
Bár legtöbb kortársad, mint kidült mellőled,
Acélos a lelked, tetterős még a kar!...:
Egyedül állasz Te!..., hirdetve a munkát,
S felveszed mindennap népeidnek gondját!

A pirkadó hajnal legelső sugára
Ott üdvözl most is íróasztalodnál -
És a lemenő nap utolsó sugára:
Búcsucsókját hintve, dolgozva kap annál.

Isten napocskája mindenkor megkérdi,
Feltárva a multnak sok dicső emlékét:
Hogy is volt csak régen? ...s ajándékul hozza
Fényes jövőnek édes ígétét...
...Szállva-szálló képek rezgő napsugárban,
Rezgő napsugárnak bűvös mosolyában...

...Egyszer volt, hol nem volt, egy szép királyfiu
Gyermekded kék szeme ragyogva csillogott;
Egyszer volt, hol nem volt, egy szép királyleány.
Szebb minőt emberszem valaha láthatott.
Messzi a bajor föld virányos térein
Ahol csak illatár, ahol csak dal terem,
Ahol az esti szél szerelmes szárnyain
Bóditó, ígésző volt minden érzélem...
Egymásra találtak királyfi, királylány:
Sasok büszke fia, - bimbó a rózsafán.

- Eljössz-e énvelem? - Szép ifju elmegyek.
...Mindenütt merre járt, rózsás eget látott,
Csak nálunk, csak itt a magyar feje fölött
Sötétlett feketén a gyászterhes égbolt.
...Egyszercsak, egyszercsak milliók szívéből
Fölhangzott egy édes, hosszú, boldog sóhaj,
Távol a pirkadó hajnalnak fényében:
Szabadság! - s elhozta ő a fehér angyal,
Elhozta, hozzánk a szívünk, lelkünk álmát,
Kit epedve vágytunk: oh! a magyar királyt!

- Ajkunk gyöngé, nincs szó, amely kifejezze
Lelkünk érzelmeit, szívük szeretetét...
Szólt a védő angyal, oh! nézd hogy csókolják
Királyi palástod aranyos szegélyét..
Trónod zsámolyánál örömtől ittasan
Könnyeznek, zokognak, hogy a szabadságuk,
Miért szívük vértzett, visszaadtad nekik.
Örvendj Te is uram, hogy boldognak látjuk
A magyar nemzetet, kinél nemesebbet
Az Isten e földre, egyet sem teremtett!

..Volt egyszer egy király és egy királyasszony,
Volt egy kicsi fészek, puha, mint az álom.
Gödöllői parknak ezer méla fája
Mennyi mesét susog esti idő tájon...
Hogy, mikép ápolta, gondozta valaki
Szép Magyarországnak jövő nagyságát:
- Emeljük magasra, tanítsuk, míveljük...
A hatalmas Isten, aki mindent tud, lát,
Csak Ő, csak Ő tudná elmondani Néked:
Mennyi kincssel áldta meg a magyar népet.

...Mit szelid angyal akart, mind elérte,
Naggyá lett az ország a király kezében,

Kicsike kunyhóban, magas palotában
Minden agy dolgozik lázasan, serényen.
Megdőlt a bárgyu hit, meghalt a nagy átok,
Hogy tudás, művészet nem magyarnak való,
Gyarak dübörgése mormol a rónákon,
Fütttyintő vonat bűg..., felszakad a tarló...,
Kultúra magja hull az irdatlan földre:
Alkotás lázától ég a magyar lelke...

- Az istenadta-nép járjon iskolába!
Iskolát, rajta hát kőműves és ácsok!
Műveletlen népnek nem lesz jövője,
Hirét is elsöprik a jövő századok!
Föl hát az elmével, föl hát a szivekkel,
Változott a világ, - tanulni mint régen,
Mikor a magyarnak, sehogyan sem tetszett,
Amikor szégyen volt: most immár nem szégyen
Butaság bálványa összetörött végre, -
A kultúra napja süt a magyar népre!

...A kék Duna habját, szőke Tisza vizét
Bokros hullámokká töri a gőzhajó...,
Lüktet az őserő, vigan pezsg az élet,
Biztat a jövő: a nagy, a boldogító!
Amit eddig balsors szörnyű terhe nyomott:
Kereskedelem és ipar újjá éled...
Kalapácsok csengnek, a gép kattog-pattog,
Villany-fény festi át nappallá az éjet.
Tudós buvárkodik, festő ecsethez kap,
Felharsan a zene, felsir a méla lant...

Amit a költőnek csak látnoki lelke
Álmodott, Budapest szebb, mint a festett kép.
Égbe fölmeredő nagy márvány paloták,
Lent autó kattog, fönt a repülőgép...
Merre a szem ellát, ahol a szív dobog,
Nagy, hosszú békének ezer boldogsága
Hirdeti a király nemes szivét, lelkét:
Világ csodájára ragyog koronája...
S felharsan az ének: légy áldva, légy áldva
Dicsőséges Király, Magyarok Királya!

...Szállanak a képek rezgő napsugárban...:
Délibáb is fölkap néha komor képet, -
Világ rosszasa, gyilkosok bandája
Megirigyelt minket, szegény magyar népet.
A király szent arcán végig fut egy könnycsepp:
- A miket alkottam szét akarják törni!..
S míg elméláz szeme a szomorú képen
És legfőbb parancsát meg akarná írni
- Az az üzenete, az a kívánsága...,
...Már ott a határon minden katonája!

...Szállanak a képek rezgő napsugárban,
 A „**vörös ördögök**” rohannak a vásznon,
 Reszket az orosz cár, hull az orosz feje,
 Szerbia elvész a nagy leszámoláson.
 ...Aztán összecsapás, aztán vér, zaj, láрма,
 Elsötétül a nap, ember, ember-háton,
 Pokoli zürzavar, pokoli reccsenés,
 Minőt még nem élt át senki a világon...
 ...S hirnök jő: Királyunk győzelem! győzelem!
 Győzött vitéz serged! Istenem! Istenem!
 ...Zászlókat lengetnek, mámor az arcokon,
 Felharsan a zene győzedelmi hangja
 S népei körében, trónjáról a király:
 Szelid tekintettel tekint a magyarra.
 - A mi lelketeknek legszebb álma csak volt,
 Ime teljesüljön e szent ünnepnapon, -
 Évekint, fél évig: **őseim Burgjában,**
 Évekint, fél évig: **Budavárban lakom.**
 ...Nincsen annyi csepp a Tiszába', Dunába',
 Mint a mennyi könnycsepp, mint a mennyi áldás
 Hullott e szent napon a magyar királyra,
 A magyar királynak szentelt palástjára...

Király himnusz.

„Isten áldd meg a magyart” dallamára.

Isten áldd meg a királyt,
 Magyarok királyát,
 A nemzet Hozzád kiált:
 Védd meg koronáját.
 Népének boldogságát
 Hirdesse jó szive:
 Áldd meg Isten a királyt,
 Oh népek Istene!
 Ha ellenség övezi
 Országa határát,
 Ne mulja felül senki
 Lelke bátorságát.
 A királynak szent nevét
 Az ellen rettegje:
 Győzelemre vidd népét
 Oh népek Istene!

Vilmos császár.

- Félre mostan gyáva, törpe lelkek,
 Mikor lantom húrjaiba vágok:

Megénekelni az „Übermentsch”-et,
A minőt még a világ nem látott!
Őt, - a kihez hasonlítani ma
Nincs a földön ember, kit lehetne...
Őt, a kihez fogható nagy elmét
Nem említ a világ történelme!

Oh! Vilmos! Oh! Vilmos! nézd, hogy remeg
Ajkunk, lelkünk neved hallatára,
Minden idők legnagyobb embere:
Német nemzet dicső, nagy császára!
Versenyezni kívánunk most azzal,
Hogy néped szeret-e jobban, vagy mi?..
Hisz a magyar oda jutott immár,
Hogy kész érted lelkét odaadni!

Azt az ősi, nemes, igaz lelket,
Mit annyiszor megbámult a világ,
De tetteit, bármi nagy volt is az:
Hazug szájjal mindig elvitatták.
Kit bemázolt, gyáván lekicsinyelt,
Sok hitvány, sok hiszékeny, törpe nép...
De Te nem! Te azt mondtad: - „E népet
Megismertem s megvédem a nevét!”

Merre nap jár szép Magyarországon
Belefoglal a nép imájába..
Ki szent kezéd mikor sárral dobtak,
Védelmezni tártad a magyarra.
Ölelj, ölelj kebledre Vilmos,
Engedj minket ott nyugton pihenni,
Hiszen a Te acélos kebleden
Nem zavarja álmunk senki, semmi!

Budavárban amit rólunk mondtál,
Füleinkben csengnek a szavak még:
- „Az erős, a hűséges magyarral
Én egy virágot meghódítanék!”
Próféta lelked már megálmodta
Még akkor, hogy eljön az az idő,
Mikor a világnak megmutatod,
Hogy a magyar neve milyen dicső!

...Fujja a szél, fujja ím a zászlót
Lengyelország hótakart mezőin,
S kiket akkor a szivedben hordtál:
Ott vannak ők, ott most valamennyin.
Fujja a szél, pirosra kifujja
Magyar fiu, német fiu arcát,...
Kik most Érted, kik most Véled vivják:
A világnak legkeményebb harcát!

...Elült a halálzaj. Egy kis szünet
 Állott be az ágyúdörgés között...
 Legtöbb harcos szelíd pihenőre
 Boldog álmvilágba költözött.
 Fagyos dekkung mélyén alszanak ők,
 Míg kettő a peremén örködik:
 - Ne zavarjátok sipító golyók,
 Szegény pajtásink boldog álmait!
 Így szól egyik az örködők közül:
 (Arcát lilára marta már a szél,)
 - Mondd csak, pajtás! Ismeritek Vilmost
 Ottan „Ázsia” határszélinél?
 Hallgass ide. Az arca oly nemes-szép,
 Hogy nem éri utol a képzelet...
 Termete? Mintha művész vésője
 Faragott volna ki egy Istent!
 - A lelke!, a lelke! - szól a másik...
 Hányszor éreztük annak melegét,
 Mikor ártatlanul meghurcoltak
 S szégyenpirban égett a magyar nép!
 Mit!? Mi ne ismernők? Mellére vág.
 Minden magyar szivben ott a neve...
 Szeretjük is híven, igazán őt,
 Tán jobban, mint tulajdon nemzete!
 Egykettőre összevesznek azon,
 Hogy ki szereti jobban a császárt;
 - Mabiza-ma emberhalál lesz itt!
 A fellobbanó magyar így kiált.
 Sziporkáz a szeme a németnek,
 Nyakán ujjnyira dagad minden ér:
 - Nem igaz! Jobban mi szeretjük!
 S oldalukhoz kapnak a fegyverért.
 ...Jóságos Isten még csak egy perc és
 Pirosra festi vérük a havat.
 Mint két fenevad úgy állnak ottan,
 Ólomsullyal jár minden pillanat...
 Jóságos Isten tégy most csodát
 Egy szempillantás - és késő lesz már...
 A csoda megtörtént. Egy közeli
 Fa mellől, közéjük lép a császár.
 ...És a kezek lassan leengedik
 Ím a halált rejtő fegyvereket.
 Bajtársi ölelés, - bajtársi csók...
 - Fiaim egymást is szeressétek!
 Trombita harsan. Hurrah! Előre!
 ...Elnyeli őket a ködös határ, -
 Míg áldását küldve utánuk néz
 Könnyező szemekkel: Vilmos császár.

Magyar-német testvériség!

- Induló. -

„Fel-fel vitézek a csatára” dallamára.

Büszke magyar nép s erős német
Összetették a fegyverüket.
Hadd mutassák meg a világnak,
Hogy ők közöttük milyen rendet vágnak.

Összetették a szívüket is,
Összetették a lelküket is:
Lángolva ég ott a barátság,
Hisz ellenségük most az egész világ.

Mint a sátánnak sötét népe,
Olyan mindkettő ellensége:
Orgyilkoslelkű állatcsorda,
Poklok mélysége hozta a világra.

Miként a férgek úgy nyüzsögnek,
Gomolyognak és üvöltöznek:
Hanem azért csak gyáva kutyák,
Kik még az árnyékot is megugatják!

- Éppen így jó ez német pajtás,
Lesz most minékünk bő aratás;
- Rajta magyar nép üssed, vágjad,
Az Árgyelusát az édes - anyjának!

- Már nemsokára nem lesz ellen
A jó Isten csak velünk legyen,
Elküldjük mind a másvilágra,
Akik rátörtek imádott hazánkra!

- Akkor, ha majd eljő az óra
És el kell válnunk bucsuzóra...
Az Úr Istenre fogadjuk azt,
Hogy a magyar s német hű barát marad!

Oly boldog lesz így Magyarország,
Oly boldog lesz így Németország,
Hogy még az Isten is az Égbe:
Sirni s nevetni fog majd örömébe!

Asszonyomhoz.

Emlékszel? - lelkem: csöndes este volt,
Mikor szeliden elsusogtam azt,
Hogy alvó szívem új lángot fogott, -
Te varázsoltál abba új tavaszt.
Szeliden hajtád kebelemre le
Édes-fürtös, drága, szép kis-fejed...

...S mi a két sorsüldözött teremtes:
Reszketve sirtunk boldog könnyeket.

Emlékszel? - lelkem: öledbe fogtad
Sokat szenvedett szomorú fejem,
S csókos kezekkel végigsimítád...
Oh! áldjon meg érte a jó Isten!
Oh! áldjon meg, hogy fájó sebeit
Szívemnek, lelkemnek begyógyítád...
Míg magasztos lényed dicskörében
Éreztem, hogy ott van a Mennysorság!...

Hej! sokszor a gondok terhe elnyom,
Eszembe jut drága arcod, szemed...
Úgy szeretném, ha megcsókolhatnám
Azt az édes, kis, hófehér kezéd...
Jól tudom: szépen elsimítanád
Arcomról a bús, komor ráncokat...
...S lelked ragyogó világa mellett:
Elhagyna minden sötét gondolat...

...Te vagy egyetlen, akit szeretek
S a sors megrablá hő szerelmemet;
Durva kezekkel jajj! elválasztott
Tőlem, Édes-Asszonyom: Tégedet:
...Hogyha máskor nem, bár álmaimban
Keress fel szentem, drága Asszonyom
S csókold meg ajkam szűztiszta szentem,
Legalább legyen boldog: ...az álmom.

...Ha kél a hold halovány orcája:
Szelid szemeddel tekints rája fel...
Azt fogom akkor, azt fogom hinni:
Találkozom ottan a lelkeddel.
...Ha rám ragyog onnan az a két szem..
Szép, csendes, bűbájos alkonyaton:
Hadd hullassam érted könnyeimet...
Imádott szentem, drága Asszonyom.

A kicsi Bubához.

Öntudatlan élet boldog lakója te
Aranyos, édes, drága gyermekem;
Életem reménye, üdve, mindensége:
Féltő vággyal száll hozzád a lelkem.
Ha fölcsillansz emlékim sivár mezején,
Te vagy kinél édesen megpihen, -
Zaklatott életem szép oázisánál, -
Elfáradt lelkem: édes gyermekem.

A napok millió gondja, terhe, búja,
Ha a képzelet hozzád elvezet
Lefoszlik rólam, mert kicsi kezeddel
Leveszed a mázsányi terheket.
Ha ragyogó, értelmes szemeid látom
És tiszta tüzökben megfürödtem:
Megifjultan térek vissza, ide vissza, -
A rideg valóba: édes gyermekem!

Hogyha csöppnyi szájacsját zenéjét hallom,
Mily fölséges melódiák nekem:
Mikor az abéce minden betűjén át
Csilingelsz bájoló madárnyelven.
Míg a sok zenei műfajt komponálsz,
Miknek akkordja a mennyben terem, -
A csodák elbájoló bűvarázsával
Tele a lelkem: édes gyermekem!

Boldogságtól ittasul meg egész valóm,
Mikor Anyád keblére von téged
És csintalan zenéd pajkosságba csap át
S Anyád haragosan zsémbel néked...
- Ezernyi munkája miattad elmarad!...,
De te csak énekelsz kedélyesen...
S réztányért formálva apró kacsódból
Ütöd a taktust: édes gyermekem!

Tratra! Alarm! Alarm! az álmok eltűnnek.
Rohanni kell tovább, hi a haza!
Oh! ha te azt tudnád körülöttem mi foly, -
Mi az, mi Apád álmát zavarja?
Hogy ágyúszó, vérfolyam van mindenfelé
S a sóhajtó szél, ami megjelen,
Ami megrázza esténkint az ablakot,
Oh! miket beszél: édes gyermekem!...

Hah! hogyha egy minden emberi mivoltból
Kivetkőzött durva, vad szörnyeteg
Meglepné mosolygós, édes álmod s össze-
Törné harmatgyöngye kis testedet!...
...Ez az, ami mindig az agyam kavarja
Gyötrelmes, álmatlan, bús éjeken
Míg vonagló szívem érzi, hogy éretted
Jajj! megrepedne: édes gyermekem...!

Védje Isten gondtalan édes álmaid,
Elméid boldog jövőre keltse fel...
S hozza el az **örökbéke** szent napjait,
Az emberiségnek oh! hozza el!
...Ha egymást a népek keblükre ölelik,
Örülve-örülünk az életen...,
Akkor boldogan álmodozhatunk tovább:
Aranyos, édes, drága gyermekem!

Világháboru a világbékéért.

(Életfilozofia.)

Szereplők (a gyöngébbek kedvéért) **Ifjak**: Az első ifjú Németország. A második ifjú, Magyarország. A harmadik ifjú: Törökország. **A kamaszok**: A hirhedt parázna: Franciaország. A nagy vízi tutajos, másszóval a tengeri-herkentyű: Angolország. A disznópásztor: Szerbia. A kecskepásztor: Montenegró. Az otromba jégvágó paraszt: Oroszország. **A színek**: A sárga majmok: Japánország. A többi színek: néger, indus.

I. Világnézet.

Az emberiség még, sajnos vagy nem sajnos,
Ahogy tetszik! (Tisztelet a kevés kivételnek!)
De be kell vallani, ha talán fájna is:
Kamaszkorát éli!

- Gyermekkorát: - melyben megtanult beszélni,
Megtanult olvasni, aztán írni
És tanult egy kevés fejtörő számvetést,
Sok filozófiát, amit meg nem értett és keveset használt,
Mert a filozóftort és a feltalálót csak kutyának nézte
És oldalba rugta és szerteszét vágta,
Máglyára hurcolta, vagy keresztre verte!...
- Gyermekkorát: - melyben nagynehezen tanult
Néminemű csekély kéziügyességet,
Amit elnevezhet egy évszázad óta, -
(Engedjük meg neki, hívja **technikának!**),
Hó! Mert a technika majd csak ott kezdődik,
Ha a világűrnek csillagos térein,
A csillagok között érintkezés támad...
- S holmi operai szép előadásra,
Egy-egy operettre, kinematográfra,
Vagy egy szép dámához egy kis „steiff”-vizittre,
Elmegyünk a „Marsz”-ra, el a „Jupiter”-re!...
- Gyermekkorát?: - melyben Istenről is szerzett valami csekélyet,
Habár pfuj! nem egyszer vitatja nemlétét
Csodabogár módra, de kegyelmessége felfogni Istenről
Még annyit sem képes, mint a föld fenekén,
Vagy a tenger mélyén: a sokkal biztosabb ösztönű ázalag.
- Gyermekkorát?: - melyben az Istent tisztelje,
S hogy hogyan tisztelje? sehogy se lát tisztán,
Abban is még - szörnyű! - ezerfelé szakad...
- ...Keresi a légben, s hogy a szép Mennyország
Nincsen a végtelen „ennedik” hatványon, hanem a szívében
Hogy önnön szívében, ott ül az Úristen...
- Zu hoch! megérteni még az a gondolat!
- Gyermekkorát!: melyben a külsőség minden, de a belső érték
Ethikai jellem! - elhanyagolt semmi!
- Gyermekkorát?: melyben a vallás tétele

Nem kíván rettentő magas regulákat.
Csak azt, hogy szeressem minden teremtetett lény: a **felebarátját**:
Mert ebben benne van minden földi tétel,
Ami az egeknek kinyítja kapuját, -
S valamennyi dogma tekervényes útja:
Hitelemzés tana és a hitágazat
Innen fakad s erre vezethető vissza...
(Csak az a furcsa, hogy éppen ezt nem tartják,
Ezt nem gyakorolják: **a felebaráti igaz szeretetet!**
Hanem tőle messze messze félrejárnak, sokat pövedálnak!
És - leimádkozzák a ma bűnét azért, hogy száz százalékuk
Holnap vidám szívvel újolak vétkezzék, -
S hogyha nem lesz dolga, holnap, holnapután: újra imádkozzék!
Gyermekekorát?, - nohát! - az ember tullépte,
Éppen hogy tullépte!

II. Ime a világ.

...És most veszedelmes kamasszá felnőve!
Nem tévedhet senki, ha visszagondolja
Hogy egyetlen, amit gyomrának mélységes fenekéből utál:
Az a kamaszkornak sok vitézi tette!
...Amikor az állán pelyhezésnek indult
Az ifjúságnak legelső öröme!
(No de nem vitatom, tudom azt nagyon jól, -
Mindenki majd erre rájő önmagától.)
A kamasz népeknek, mik a földön élnek:
Legtöbbje vérengző, komisz, verekedő.
(Kiveszek belőlük még néhány gyermeket,
Csak ezek nem azok, a kiké lehetne a „Mennyek”-ország...
Ezek **vademberek**, de nekik meg lehet bocsátani, hogyha
Néha embert esznek, - nem tudják mit tesznek!)
A kamaszok között van gyilkos, bandita, -
Se-szeri se száma, aki rátör nyugton alvó szomszédra,
Mert megunta otthon a disznóhizlalást, a kecskeposztolást!
...Iskola padjain, Isten templomában hirdeti a jelszót
Tajtékzó ajakkal és arra tanítja minden pereputtyát:
- A békés szomszédnak bármiféleképpen: bombával, gyilokkal
Öljétek meg az ő eljövendő Urát...
Vegyétek el földjét..., kincses sok városát!...
A másik kamasz meg, a hirhedt parázna?
Úgy kiélte magát, hogy alig cipeli reszketeg inait...
Hiába megy el a világ kocsmájába a hirhedt léhűtő,
Még egy garasnyit se hiteleznek neki, a förtelmes lumpnak!
Szomszédja pedig, a nagy vízi-tutajos,
Aki folyton-folyvást a pénzével henceg,
Hideg eszű fráter, csöpp sziv sincsen benne, -
Nincs erény becsület, tisztelet, ideál,
Mit pénzért ne adna, vagy pénzen ne venne...,

Aki, mert félti a potrohos nagy hasát,
Kazsi számítással tölti, töltögeti
Kiélt lump társának koldus tarisznyáját!
Mindkettőjük irigy számítással tör rá
Egy daliás, derék, erős ifiúra, -
Szeretnék egy kanál vízbe elfojtani,
Mert hát egyiküknek, néhány esztendeje,
Fiatalos hévvel: világtörténeti zugó pofot adott!
(Nem tudja feledni, hát reváncsot keres...)
Míg a másik telhetetlen pasas
Félti tőle a világpiacot!...
Ezért aztán az ifi ellen
Bevonták a körbe mind a kamaszokat...
Be a disznópásztort, be a kecskepásztort. (Pénzelik cudarul!)
Mert azok az ifju szerető barátját: egy másik ifiut
Gyilkos eszközökkel ingerelik, bántják, -
Megölték jövődő nagy uralkodóját!
(Saját királyuknak párolgó, friss vére
Még csak föl se száradt!) De tovább mehetünk!
Hogy a harmonia köztük teljes legyen:
Beveszik a körbe az otromba, buta jégvágó parasztot,
Kinek csak torturán jár mindig az esze,
Kinek rút a lelke, van egy nagy dorongja,
S mindig pálinkától bűzlik szája, gyomra!...
Örvendnek jötteknek, de nem veszik észre, hogy annak gyomrában,
A pálinka esze hogyan filozofál?!
Még a vak is látja: az az áhitása,
Ha majd urrá leszen, többi kamasztársát,
Fagyos dorongjával agyba-főbe vágja!
Oh! ostoba fickók!, - buta disznópásztor,
Zuzmarás bajuszú dorongos parasztnak
Komondor kuttyája, (ki folyton ugattál) -
És te bőrdudájú ravasz kecskepásztor (kineveltünk százszor!)
És te telhetetlen tengeri-herkentyű, -
Inaszakadt hitvány, lump kamasztársadnak
Hozzádilló párja...,
Kik az orrotoknál előbbre nem láttok:
Be bolondok vagytok!
(Rettenetes sorok, ha látja az ember így papírra vetve,
De hát mit csináljak? hazudni nem tudok: ez a világ képe!)

III. Bátran előre!

Na sebj!... A két ifju mellett,
Kikben csak úgy dagad az őserő,
Kiknek célja mindig a békés munka volt
S megdicsőítése az emberi nemnek:
Egy harmadik, aki ifju akar lenni,
Mert lerázta már a szertelenség jármát,

Segítségre siet, - már ott is mellettük!
 Na sebjaj!... Ők hárman majd megváltoztatják
 A világnak képét, ósdi ábrázatját!
 ...Hanem aztán, akkor más lesz a formula,
 Más a paragrafus, más majd a táncnóta!
 Nem olyan, mint azt a korgó belekben a
 Vutki kigondolta! Várjuk csak a végét!
 A sárga-majom is táncot jár majd akkor,
 Vagy pedig mérgébe: „sárgaság”-ba pusztul!
 Na jó! Hiszen hát a színekben is vannak,
 Vannak és lehetnek: rémes fokozatok!
 S a többi színek is majd csak eljátszák a
 Tarka szivárványnak mindenféle színét!
 - Ifjak ne féljete! Ott van az Úristen a ti pártotokon,
 Mert az Isten igaz! És a banditáknak pártját nem foghatja,
 A legmagasztosabb emberi törvények védelmezéséért
 Ragadtatok fegyvert! Ő, aki pártfogol: győzelemre segít!
 - Ifjak menjete csak ifiuságotok
 Boldogságtól fényes ábrándvilágába
 Felemelő hittel! Pezsgő tűzben égő
 Fiatal szívetek, előre az útra
 Vetette sugarát s a sugármezőben
 Látszik az **új világ**, melyben ti diktáltok,
 Melyben vagy úgy élnek, azok a többiek, ahogy akarjátok, -
 Vagy pedig mint holmi ártalmas férgeket
 Az egész vonalon: agyontapossátok!...

IV. A jövő.

A megújulásnak szent jövődjében:
 - Soh! se kell cifrázni! - Világbéke lesz az
 Első paragrafus! **S a világháború! - világbékét terem!**
 ...Réges régen, még a ködös gyermekkorban,
 Amikor az ököl volt csak az igazság,
 Mikor még az egyes polgárember javát
 Nem védte telekkönyv: lopás volt a jelszó, - az a legédesebb! -
 Most próbáld meg flótás! Most már van telekkönyv! -
 És, ha megpróbálsz a szomszéd portáját ujjal is bántani,
 Vagy a barázdáját, mert hisz az amúgy is
 Csak mihaszna bozlányt, avagy bürköt terem?!
 Van járásbíró s úgy végig püfölik
 Hitvány ködmönkédet, varrott nadrágodat, -
 Hogy csak abbul koldulsz! S becsületes ember
 Nem fogja a pártod!...
 ...A megújulásnak szent jövődjében
 Megcsinálják majd a nagy, nagy telekkönyvet,
 Minek **„nemzetközi telekkönyv”** a neve...
 Mibe az államok beírják nevüket,
 Be az országukat, kiki, amit szerzett...

S új földet erővel egy se vehet többet:
Akkor aztán majd lesz áldott, boldog élet...
Erősebb a másét ott el nem veheti,
Mert egy nemzetközi bíróság bünteti...
Melyben minden nemzet képviseli magát,
Hol a gyöngét védi s védi az igazát!...
...Hogyha valamelyik nép elkoldusodik:
Egyék otthon krumplit, árvaleves félét?!
Avagy földet eszik keserves kínjába?...
Gazdag nép nem bántja, mert a szegényt védi
A törvény ereje!
...Ha ép megtetszenék a szegény országa,
Vegye meg azt pénzen, ha eladó volna:
S ne vason, ne véren!
...Lesznek tehát mindig telhetetlen népek, -
De ha ilyesfajta rakoncátlan akad,
S valami háborgást merne elkövetni? -
Összefog a többi, vagy lecsendesíti, vagy jól megbünteti!
...Jövő boldogságnak ezt a nagy talpkövét:
Ezt meg kell csinálni, ha addig élünk is!

Harc pedig lesz a tudományokban, a művészetekben, -
Verseny a népek közt: ideáлизmusban,
Istenszeretben, emberszeretben!
S az emberiségnek az lesz mindvégiglen
Legfőbb törekvése,

Hogy soha se szűnjék meg az áldott béke:

A nagy világbéke!!

Ilyen törekvésben, akkor az öreg föld
Eltart majd a hátán: hárommannyi embert,
Mint a mennyit most tart, mint a mennyit most tart
De nyomorúságban!

Eltart majd a hátán hárommannyi embert:

Teljes boldogságban!

Mert ahhoz van neki kellő gazdagsága,
Csakhogy a népének, akit hátán hordoz, -
Mind e mai napig rettenetes rossz volt:
Az eszejárása!

* * *

Ki ezeket írta, bölcsnek soha magát
Ugyan fel nem tolta, -
De a ki nem hiszi, s más a véleménye, -
Az lehet nagy gazda:
Bölcsnek még se tartja.

Hindenburg.

Végig dördült neved a kerek világon
Oh! Hindenburg! Oh! Hindenburg!

Hegyen, völgyön, sikon, zajgó tengereken,
Minden élő szive lázasan megrezzen...
Felvette nevedet villámgyors szárnyára
A hir, s a világot köröskörül járva,
Susogó ajkakkal, a bámulat hangján
Szorongva tárgyalják, mit küldtél a postán?
Egész világ arca feléd van fordulva,
Kinek neve úgy dörg, mint az ágyu torka,
Mikor végigbömböl a kerek világon:
Oh! Hindenburg! Oh! Hindenburg!

Megremeg a szive minden élőlénynek,
Mikor tétozva arra-felé néznek,
Hol mesteri kézzel, zseniális ésszel,
Orosz túlerőnek szeme nézel...
Ki vagy Te? Mi vagy Te? - kinn nem fog földi kín
S a mazuri tavak rejtelmes ösvényin
Úgy jársz, mint egy Fantom millió veszélyben,
Úgy jársz, mint az égből földre szállott Isten.
Félelmetes neved megbabonáz mindent...
Oh! Hindenburg! Oh! Hindenburg!

Mit hajdan regéltek hősi mesemondók:
Felelevenítéd, új életre szítod!
Mesék fényességét, a csodák világát,
Mind az egész világ, bámulattal látják!
Régi germán mithos félelmetes hada,
Mikor felcseng ajkán a „Rajna” szent dala...
Merre vonul minden recsegve, ropogva
Szétmálik, s hol eljárt zöld fű nem nő soha...
Istentől fél az csak, mástól nem a földön...
Oh! Hindenburg! Oh! Hindenburg!

Ellenségeink, ha nevedet meghallják,
Mintha a mennydörgés hangjait hallanák,
Őrült szorongással, kétségbeeséssel:
Térdet-fejet hajtva futnak szerte-széjjel.
...Mazuri tavaknak nincs annyi lakója,
Mint a mennyi orosz belefutott, hallva
Feje fölött zúgni, nevedet csattogni,
Mintha ezer ménykő akarna lecsapni,
Mikor rájuk csapott mennydörgő nagy neved:
Oh! Hindenburg! Oh! Hindenburg!

Rajta hát ősz vitéz Nibelungok sarja,
A villám se nézi, hogy mibe csap: rajta!
Szórd hát szerte-széjjel, hirmondót se lásson
Soha, soha senki abból a seregből,
Ki oly népet pártol, aki gyilkol és öl.

Irtsd ki a magját is az elfajzott népnek,
Hozd ránk szent napját oh! a világbékének...
...S imába foglaljuk dörgő nagy nevedet
Az idők végéig!...
Oh! Hindenburg! Oh! Hindenburg!

A gyalázatos japánok.

Legförtelmesebb bűn ezen a világon
A háládatlanság,
Elrémitő látni, amikor milliók,
Népek gyakorolják;
Kik jótett helyébe gonosszal fizetnek,
Hála bennük nincsen...
Gyalázatos japán, háládatlan rút nép:
Verjen meg az Isten!

Kitől tanultátok, amivel hencegtek
S a világ szemébe
Hintitek a port, hogy a ti népeteknek
Nagy a műveltsége!?
Hogy tizezer évnek termő talajába
Nyulik le gyökere...,
De papiriparnál, holmi rongyos slőjdnél
Nincsen más gyümölcse!

Kitől tanultátok, amivel hencegtek
S veritek melleitek,
Hogy a felkelő nap országnak népe
Milyen modern nemzet!?
...Nagy-Németországnak emlőit szívtátok,
Azon nőttetek fel...,
S ím most rátámadtok, ronda sárga majmok
Hálátlan lélekkel!

Rátámadtok arra, ki sok évtizedig
Tanított titeket,
Kinek országába annyi éven által,
Mint méhraj jöttetek;
Tudományt koldulni jöttetek hozzája
S a Monarchiánkba...
Összeszedve sok-sok tudományos kincset...
S hajh! mi lett az ára?

...Mindnyájan azt hittük, hogy úri nép vagytok
És pár esztendeje,
Mikor nem ismertünk s kísértük sorsotok
Rajongással telve...
Mikor a kancsukás oroszral harcoltál
Japánország népe...

Hogy lángoltunk érted, hogy féltettünk téged:
Beste kutya lelke!

Szégyen és gyalázat! Holmi hitvány koncert
Eladtad magadat
Az orosz zsarnoknak, - mikor a németet
Orvul megtámadtad!
...Szachalin szigete! Szachalin szigete!
Elnevezlek téged
Vérdíj szigetének... Légy örök tanúja
Japán szégyenének!

Gyalázatos japán! Nem sül ki a szemed,
Mikor oda vágom,
Hogy a legcudarabb, legbitangabb nép vagy
Az egész világon!
Vigyázz! - mert egy napon az a nagy kőisten
Kihez imádkozol:
Leköpi az arcod, s hired is elsöpri -
Gyalázatos japán -
Erről a világról!

Éljen Törökország!

Üdvözöllek Téged ifju Törökország
Szivem szent hevével,
Hogy ügyünkhöz álltál, segíteni jöttél
Hú baráti kézzel;
Magasan lobogó, új fényben ragyogó
Zászlódat kibontád...
Repül már a zászló... Éljen Törökország!
Éljen Törökország!

Megérezte lelked, hogy a megújulás
Harca a mostani...
Hogy a török népnek fájdalmas sebeit
Be kell gyógyítani!
- Ne félj visszaadjuk, régi nagy hatalmad
Ki hú voltál hozzánk...
Új életre támadsz, legszentebb vágyunk az:
Éljen Törökország!

Dardanellák őre, előre, előre,
A fagyos oroszra! -
Csapj rá mint a vércse, hisz arra áhítoz,
Hogy azt elorozza...!
Rajta hát szárazon, rajta hát tengeren
Azt a rézangyalát,
Hogy bámulatában vesszen meg, a ki bánt:
S éljen Törökország!

Mohammed nevére, az ő zászlójára
Törtek elleneid, -
Ne kiméld az apját, ne kiméld az anyját
Vágjad valamennyit,
Ha egyszer ellenség! - ha hitedre támadt,
Ha országod bántják...
Lobog már, lobog már győzedelmes zászlód:
Éljen Törökország!

Hová lábát teszi vitéz hadi néped,
Elpusztul ott minden,
Híred neved, mint a pusztító tűz úgy jár
Égen, földön, vizen...
Rajta, rajta, rajta!; ne legyen kimélet
Vágjad a banditát...
S kíséren utidon imádságos vágyunk:
Éljen Törökország!

Leráztad magadról az ósdiság jármát
Isten ember látja,
Új, nagy jövődönnek, a világbékének
Léptél az útjára...
Együtt alkotjuk meg, hű török Véled a
Világbéke napját...,
S örömmámorunktól idvezülten zengik
A késő unokák:
Éljen Magyarország!
Éljen Németország!
Éljen Törökország!